

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, csütörtök, január 26

Tizenkettődik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenkettődik évfolyamának első, január–márciusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 „ 50 kr.

A „Kelet” szerkesztősége.

KOLOZSVÁRT, 1882. január 25.

I.

A képviselőház jan. 23-diki ülésén Kolozsvár város egyik országgyűlési képviselője beszélt. Alig vett a világ tudomást róla, valamennyi fővárosi lap rövid kiadványban közölte a beszédet, maguk az országos sajtólapok sem tartották érdemesnek, a szokászerű dícséretet zöngéni el fölötte. Kolozsvár felett azonban e nagyszabású aktus hullámai nem haladhatnak el ép oly simán és nesztelen; itt, azt hiszik, még mindig van kit elszédíteni, megeresztvén tehát hozzá emelgős magasztalásból a conventionalis mártást, per longum et latum az olvasó elé tárlják a szörnyű eseményt, hogy hozzá illően feleljenek meg a választók gyomrára s néhány napra okozzon a hiteknél nehéz álmodat; hogy kergesse meg őket a bika, szúrja le az osztrák hadsereg vagy rabolja el a bosnyák a feleségét.

Csak most látjuk mi is igazán, hogy e beszédet nekünk is egész terjedelmében kell vala közölnünk, mert pártunk számára ennél jobb reklámot amugy sem csinálhattunk volna. Van ennek a szélbali csodadotornak reczipéjében iparról, közoktatásról, a birkákról és Boszniáról, a delegációról és hadseregről stb. stb. anynyi kongó frázis szétbocsátva a mindent tudni akarás tudatlanságát mérhetetlen tengeren, a mennyi épen elég arra, hogy kivívjuk a független Magyarországot, s ne engedjük Boszniába menni a széke-lyeket.

Lássuk csak.

„Az iparos tudományos pályára neveltetni a fiát, elhagyni a mézarszék padját, hogy legyen belőle írók, elhagyni a mézarszék padját, hogy szélbali politikát csináljon; azt sem lehetne ugyan állítani, hogy a mézarszék mesterséghez szerfelett nagy tudomány kellene, de talán még azt sem, hogy ez iparág nálunk oly nagy pangásban volna, legfeljebb csak annyit mondhatnánk, hogy a képviselőúr választásának nem épen találó alakban tette ezúttal a szépet; nó de ez mindegy. Fontosabb ennél, hogy a tudós deputatus szerint azért neveli az iparos tudományos pályára gyermekét, mert nálunk a nevelés középkori lábon áll s a kormány a nevelési intéstitúción nem segített semmit. Minthogy tehát rosszak az iskolák, azért küldik az emberek tömegesen gyermekeiket iskolába. Ez a szélbali logika. De ennél még logikusabb igaz állítás, hogy a nevelésiintéstitúció érdekében a kormány semmit sem tett. Lehetetlen, hogy az igazmondásnak e fényesen ragyogó példája ne tegye meg a hatást a kolozsvári választókra, a kik az egyetemen, gazdasági tanintézetben, felső kereskedelmi iskolában, tanító-, tanítónőképzőben, felső leányiskolában élő példáját látják a kormány semmittevéseinek. De meg fogja tenni hatását másutt is, hiszen tudvalevő dolog, hogy csak az elemi iskolákat tekintve, tíz év alatt 2 ezerrel szaporodott a népiskolák, 5 ezerrel a tantermek, négy

ezerrel a tanítók száma s a 12 ezer 800 magyar közséből csak 274-ben nincs még iskola.

Világos tehát ezekből az is, hogy valót beszélni és paedagógiával foglalkozni Kolozsvár képviselőjének kiváló hivatottsága van.

De beszél ő egyébről is. Azt mondja például mindjárt alább, hogy az iparnak nagyobb része az, mely a hasznos és kellemes, valamint kényelmi cikkek előállításával foglalkozik, de mi annyira el-vagyunk szegényedve, hogy ily cikkek-re alig jut valami. Csizmában járni például első szükség, és mégis apadnak a csizmadiák.

Az udvarhelyi csizmadiák erre meglehet azt mondták volna, hogy igen sok ember kezd cipőben járni s ez a baj, a kolozsvári iparosok azonban azt mondják, hogy a kényelmi és fényűzési cikkekben a külföldről folyton növekszik a behozatal s ez a nyomorúság. Ha ki tudná vinni Ugron ur, hogy a hazai polgár hazai iparcikket fogyasszon, minden szegénység mellett is rögtön lábra állana a magyar iparos osztály. Abban pedig szintén igaza van a tudós képviselő urnak, hogy némelyeknél „a népszerűség szerzésének és a szédelgésnek módjára kezdett válni az, hogy az iparosok-ról és az ipar emeléséről hangzatos beszédek tartanak és semmit se tegyenek.” Minthogy azonban ezer ténynyel igazolhatólag a kormány valósággal cselekszik is, valamely más körben kell keresni, ezeket a megvetésre méltó embereket. Mert, hogy a tevékenység meg van kivilágítva a képviselő bölcs szavaiból is, melyek szerint a kormány csak azért emeli az ipart, hogy „az iparosok az államnak minél több terhet viselhesék. Ugy tesz, mint azon tenyésztő, a ki arra törekszik, hogy egy nyirelt birkáit két nyiretlékké változtassa át.”

Erre ugyan némely furfangos iparos azt mondhatná, hogy csak növelje meg az állam a gyapjunkat, mert aztán Ugron Gábort ültetjük a kormányra, a ki nem fogja lenyírni; mi azonban azt mondjuk amannál nagyobb veszedelem, ha a birkáknak olyan kolompok van, a kik után a kútba ugranak, mert így a birka is a gyapju is odavész.

A képviselőház védőbizottsága tegnap tartott ülésében tárgyalás alá vette a védő törvény némely szakaszainak módosításáról szóló törvényjavaslatot. Hosszas vita után, melyben részt vettek: Ugron Gábor, Hoytsy Pál Ráday Gedeon ifj. Ernusz Kelenen és Szende miniszter, a javaslat általánosságban elfogadtatott és megkezdett a részletes tárgyalás. A tárgyalás a legközelebbi ülésen folytatottatni fog.

A képviselőház jogügyi bizottságának tegnap d. u. 5 órakor tartott ülésében előkült a p á t h y l á v. Folytatott a kir. kuria-nak orsz. képviselő-választási ügyekben gyakorolható bíráskodásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása. A II. fejezet három szakaszánál alapul vétettek a mult országgyűlés jogügyi bizottságának 6. 7. és 8-ik §-ai, melyek egyes módosításokkal elfogadtattak. A 6-ik §-ba T h a s y elnök indítványára felvették azon intézkedés, miszerint azon kérvény, mely más mint az állam nyelven szerkesztett, a ház elnöke által visszautasítandó legyen. M a t u s k a indítványozza, hogy az eddig 1000 forintban meallapított biztosíték 3000 frtra. emeltessék. Az indítvány, melyhez hozzászóltottak K ö r ö s s y, M a n d e l, H o d o s s y stb. elvetett. A 7-ik §-nál H o r v á t h Lajos elégtelennek tartja azon ki-fejezést, hogy a választói minőség okiratilag igazoltassék, kívánja az okirat közelebbi megjelölését. Hosszabb vita után melyben részt vettek K ö r ö s s y, H o d o s s y, L é s z a y, M a n d e l, K a z y stb. a választási minőség igazolására, a központi választmány elnökének igazolványa mondatott ki a kérvényhez mellékelendőnek. Az eln. az igazolvány kiadására a törvényben köteleztetik.

Felhívás

Kolozsvár összes tanáraihoz, lelkeszeibez és tan-tybarátaikhoz.

Az országos középiskolai tanáregyesület az 1882-ki évi közgyűlését Kolozsvárról fogja megtartani.

Mind e nemes városra, mind az egyesület-re nézve kívánatos, hogy e közgyűlés minél fényesebben sikerüljön, hogy az ország minden részéből ide sereglő tanárok minél kedvezőbb emlékekkel távozzanak szerette tűzhelyünk mellől.

A fogadás és közgyűlés előkészületeinek megindítása tárgyában az egyesület kolozsvár-tagjai folyó hó 20-án értekezletet tartottak, s beható megbeszélés után arra a meggyőződésre jutottak, hogy ott, a hol Kolozsvár nemes városa és derek népe reputációja is kérdésben forog, lehetetlen megletelekezniük e város összes tanáraitól, lelkeszeiről és tanítványaitól, kik a közoktatásügyért való lelkes buzgalomról értelemiségeiről és vendégszeretetről országsszer-tes ismeretese, mert csak az ő rokonszenves rész-vétők és jóakaró támogatásuk mellet lehet reményleniük, hogy a középiskolai oktatás derek munkásai közöttük ép oly szép napokat töltsenek, mint Budapest, Debreczenben, Pécsen.

Felkérünk azért minden egyes tanárt, papot és tanítványt, hogy az országos középiskolai tanáregyesület közgyűlését erkölcsileg támogatni s az e tárgyban, folyó hó 26-án este 6 órakor a helyi bizottság megalakítása végett a városház tanácstermében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjék; annyiival is inkább, minthogy óhajtanád, mikép a közgyűlés napján Kolozsvár összes tanintézetei és humanis-tikus intézményei megtekinthetők legyenek!

Kolozsvárt, 1882. január 24.

Az előértekezlet nevében:

Dr. Szamosi János,

elnök.

Dr. Széchy Károly,

jegyző.

Országgyűlés.

jan. 24-én.

Tisza Kálmán miniszterelnök egy törvényjavaslatot nyújt be a közisztviselők minősítéséről, s minthogy ez a meglevő egyik bizottsághoz sem utasítható, más alkalommal fog indítványt tenni egy ily bizottság alakítására.

Folytatattik a költségvetés tárgyalása.

Domahidy István megjegyzi, hogy a földmives osztály érdekében nem tartja elégnak azon palliativ gyógymodot, mely használtatik. Szerves összefüggésben kell nézete szerint a bajon segíteni s első sorban meg kell menteni az ország termelői vidékeit a romboló árvizektől. A mi a keleti politikát illeti, szóló három évvel ezelőtt ugyanazon álláspontot foglalta el, mint Ugron Gábor, sőt — így folytatá — mint akkor, a foglalásokat ma is a nemzet közakarata ellen eszközölt merényletnek tartom, azonban ma, minután azon cselekmény bevégeztet ténynyé vált s fájdalom, az általunk megöcsölt 2-ik felvonásnak jellegei már a min. elnök ur tegnapi kifejezése szerint is feltűntek a láthatárra, hogy a felelősök egészen a tényezőkre háríthassam, s hogy ők mentől előbb megmentsék — ha ugyan képesek lesznek — tekintélyünket, megtörjék a panszláv aspirációkat, s biztosítsák oda vezetett véreink életét, szóval kivezessenek, ha bele-vittek, a hinárból: nem gördíték utjukba akadályokat, ellenzéssel nem emelem ellenségeik számát, hanem tért adván a leggyorsabb cselekvésre, három havi indemnitás után, ma, már az év folyamánban elfogadom általános tárgyalás végett a heterjesztett törvényjavaslatot. (Helyeslés jobbról.)

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve. Ha tehát szólaai senki sem kíván, akkor a vitát bezárom, szavazás előtt szólásra joga van a bizottság előadójának és a két határozati javaslat beadójának, Somssich és Helfy t. képviselő urnaknak és a házszabályok értelmében a miniszter urnaknak.

Hegedűs Sándor az egyes szónokok beszédeivel foglalkozik. A szólaóbal szónokaival szemben megjegyzi, hogy a nemzeti önállás és a nemzeti hadsereg mellett lehet érveket felhozni. De keressek ezen érveket az illetők politikai és társadalmi téren s meg fogják találni. De pénzügyi szempontból felhozni ezt és azt mondani, hogy ez olcsóbb volna, nem lehet.

Régen hangzatottl vád az, hogy a hadsereg összes költsége reánk nézve elvész és abból a nemzet soha semmit sem lát. Szóló azonban számítások alapján mondhatja, hogy a hadsereg élelmezése és ellátására hazánkban nem annyi költetik el, a mennyi a quota arányában reánk esnék, hanem sokkal több: 38 $\frac{1}{2}$ %.

A mi a Somssich által említett nagyhatal-

mi állást illeti, megjegyzi, hogy a dualizmus alapján a jelenlegi berendezést szükségesnek kell mindenkinek tartania, a ki a dualizmus barátja. A szerződéses közül pedig a szerbiai még életbe sines léptetve és így ezen ártatlan gyormekre oly súlyos vádat nem lehet fogni, minőt Somssich fogott. (Derültség a jobboldalon.)

Szóló nem ismeri félre a pénzügyi helyzet súlyos voltát, de azért látja a fokozatos haladást és a kibontakozás lehetőségét a megkezdett uton. Az idők haladása új igényeket és szükségeket teremt. Azon időben, melyről Somssich megemlékezett, a magyar ember, klasszikus műveltségű, szervező, meglehetően volt, és nagy törekvések, nagy eszmék nem háborgatták a kedélyeket. (Élénk ellenmondások és derültség a baloldalon.) Ezek boldog idők voltak. De ezen idő elmúlt; napjainkban a nemzetközi nagy küzdelemből sem egyes ember, sem nemzet ki nem vonhatja magát. A küzdelem egész a család külsőbég ért el; behatolt oda is a haladás igénye, behatolt a fényűzés. A legutolsó ember is számot tart bizonyos mértékben arra, hogy ne csak külsőleg védelmezze a kormány az országot az ellenséggel szemben, hanem nemzetgazdasági tényezőket teremtsen is követeli a maga számára. Ezen igények kielégítését követelnék, különben rombolnak. Ha ezen igényeknek, kellő korlátokat tartva, megfelelően, akkor a kibontakozás megtörténik, de csak úgy, ha egyszermind a magasabb igényeknek megfelelő terhek is képes és kész a nemzet elviselni. Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés és élénység a jobboldalon.)

Ezután Somssich Pál és Szapáry pénzügyminiszter szóltak. A pénzügyminiszter beszédét holnap számunkban adjuk.

Törvényjavaslat.

a tisztviselők minősítéséről.

1. §. A jelen törvénynek hatálya lépte után állami, vagy köztörvényhatósági tisztségre csak az nevezhető ki, illetőleg csak az választható meg, s a kinevezés csak arra nézve tekinthető véglegesnek, a választás pedig érvényesnek, a ki

a) magyar állampolgár; (1879. L. tez.)

b) gondnoklás, csőd, bűnvádi kereset, vagy büntetés alatt nincs, nyeroségvágyból eredő büntetett vagy vétség miatt elítélve nem volt, hivatalvesztésre szóló ítélet hatálya alatt nem áll, s erkölcsi tekintetben alapos kitógás alá nem esik;

c) kimutatja, hogy oly képzettséggel bír, melyet a jelen törvény a szolgálat azon nemére nézve, melyre kinevezettni vagy megválasztatni kíván, megállapít.

Képzettség.

2. §. A megelőző szakasz c) pontjában jelzett képzettség, a mennyiben egyes szolgálati ágakra nézve külön törvények nem intézkednek, a különböző szolgálati szakaszok szerint a következők:

Közigazgatási szak.

3. §. Szoross értelemben vett közigazgatási szakban addig is, amíg egy közigazgatási tanfolyamnak életbeleptetése által a közigazgatási szolgálat érdekeiről külön törvény által gondoskodva nem lesz:

a) ügyvédi oklevél, vagy

b) államtudományi, vagy

c) jogtudományi tudás, vagy végre

d) legalább a jogi négy évi tanfolyamnak a fennálló szabályok szerint való bevégezése, az államtudományi államvizsgálatnak sikeres letétele, s mindennek szabályszerű bizonyítvánnyal való igazolása.

Azokra nézve, kik a jelenlegi tanrendszert megelőzőleg végezték tanulmányaikat, annak kimutatása szükséges, hogy az akkor fennállott rendszer szerint a teljes jogi tanfolyamot szabályszerűen bevégezték, s az előírva volt vizsgálatot sikeresen letették.

4. §. Külföldi egyetemeken szerzett bizonyítványok érvényessége tekintetében az általánosan fennálló szabályok alkalmazandók.

5. §. A 3. §-ban körülírt képzettség kimutatása megkívánatik:

a) a ministeriumoknál a központi igazgatás fogalmazási szakánál alkalmazott tisztviselőktől fel a ministeri tanácsosig bezárólag, a következők kivételével, hogy:

1. a m. kir. igazságügyministeriumnál ministeri tanácsos, osztálytanácsos, titkár és fogalmazó csak az lehet, ki az 1868. IV. tez. 7. §-ban a bírói hivatalra megállapított jogi képzettséget igazolja, a fogalmazó segédek és gyakor-nokoktól pedig az államtudományi államvizsga

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tére ára 2 kr. Helyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint és Vogler (Wallfischgasse 10 Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint és Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések fételi irodája Budapeston Szeriutár 8. ar

Elvettéi cikkeik

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

helyett a jogtudományi államvizsga követeltetik;

2. a m. kir. honvédelmi ministerium központi igazgatásánál a jelen törvény határozmányai csak a polgári tisztviselőkre alkalmazandók, kiknek minősítése a katonai szolgálati szabályokban megállapítva nincs, végre

3. azon ministeriumok központi igazgatásánál, melyeknél külön szakképzettséget igénylő ügyek is intézettek el, oly egyének is alkalmazandók, kik a 3. §-ban megállapított képzettséget nem bírják, ha az illető külön szakra nézve a jelen törvényben megállapított képzettséget beigazolják.

b) az egyes ministeriumok alatt álló állami hivatalok, pl. pénzügyigazgatóságok, adófelügyelőségek stb. fogalmazási szakánál alkalmazott tisztviselőktől a jelen szakasz a) 3. pontja alatt körülírt kivétellel,

c) a fővárosi rendőrségnél a főkapitány, a rendőrtanácsosok, a kerületi kapitányok, a főkapitányi titkár és fogalmazóktól,

d) a vármegyéknel az alispánok, jegyzők, szolgabírák s szolgabíró-segédektől,

e) törvényhatósági joggal felruházott és szab. kir. városoknál a polgármesterek, rendőrkapitányok és jegyzőktől,

f) rendezett tanácsú városoknál a polgármesterektől,

g) a tisztí ügyészeknél általában az ügyvédi vizsgának, az Árvaszéki elnöktől pedig az államtudományi államvizsga helyett a jogtudományi államvizsgának sikeres letétele és igazolása kívántatik meg. Az árvaszéki elnökökre nézve az 1877. XX. t. cz. 180. §-a intézkedik.

Fogalmazó-gyakornokok és szolgabíró-segédeknek az illető miniszter megengedheti, hogy az államtudományi államvizsgát a szolgálatba való lépésük után is, azonban legkésőbb egy év alatt tethessék le.

h) községi, illetőleg körjegyzőkre nézve az 1871. XIII. tez. alapján előírt szigorlat továbbra is érvényben tartatik.

Az annak alapján nyert képességi bizonyítványok az egész országban érvényesek. A képességi bizonyítvánnyal bíró községi vagy körjegyző azonban, ha más megyében nyer alkalmazást, az ebben hatályban levő szabályrendeletekből (statutumok) vizsgálatokra kötelezhető.

(Folyt. köv.)

A dél-szláv lázadás.

Raguzából írják az „Egyetértés”-nek Csütörtökön Lodeniceben a krivoszciaiak nagy népgyűlést tartottak melyen körülbelül 800 krivoszciai, be nem számítva a nőket és gyermekeket, vett részt.

Tomo Lipovacs, egy köztisztvisletben álló agastyán, ki a mérekelte irány követője, hosszabb beszédet tartott, melyben mély sajnálkozásának adott kifejezést, hogy az osztrák hatóságok a krivoszciai lakosság jogos követelményeire mindig csak biztatgatásokban feleltek. Budisavljevics, a kattarói kerület kapitánya ellen azt a vádat emelte, hogy dacára annak, hogy a június 17-én tartott vének gyűlésében megígérte, hogy Bécsben a nyolcz pontban fogalmazott krivoszciai kérvényt támogatni fogja, ezt nem tette. Megvédjük jogainkat vagy meghalunk. E szavakkal végezte beszédét, melyet zajos tetszéssel fogadtak.

Utána Lamarcics Petar beszélt, ki véglegesen lerázni kívánja a „sváb rabigát”: „A Czernagorában, ott a fekete hegyek között élnek testvéreink; egyesüljünk azokkal Harcoljunk szabadságunkért. Harcoljunk Montenegro nagyságáért.” E szavak lázas lelkesedést keltettek. Midőn azonban a csapatok szétosztására és a hadviselési mód megállapítására került a szó, az egyetértés közöttük tökéletesen felbomlott.

Lamarcics Petar a háborút azt üsők módjára véresen, tüzzel, vassal pusztítva, akarja viselni.

Lipovacs Somo nem akarja diadaljelvényit az ellenség levágott orrait, hanem csak a szabadságot, a becsületes harcban kivívott szabadságot óhajtja. Az ellenséget, ugymondá, megölni szabad, sőt kell, de megbecsülni nem kell, sőt nem is szabad.

Ezen összevessztek.

A népgyűlés túlnyomó többsége Lamarcics Petar pártjára állott, és csak vagy ötven férfi helyeselte Lipovacs Somo civilizált nézeteit, Lipovacs ezzel elére állott és Lamarcicsnak tudtára adta, hogy ő majd egyedőre az ubli hegyekre vonul vissza.

Bnkarestből írják az „Egyetértés”-nek jan. 21-iki közzététel: Nem mulik el a nap a

A magyar tudományos akadémia.

A magyar tud. Akadémia nyelv- és szépirodalmi (első) osztálya tegnap d. u. 5 órakor Pulszky Ferenc elnöke alatt ülést tartott, melyen Jakab Elek levelező tag „Az erdélyi hírlapirodalom története 1848-ig” című értekezését olvasta fel. Kifejtette: mit neveztek a nyomtatás fellalálása utáni században újságnak. T. i. egyes érdekes történeteket, a miket ki-nyomtatva, rüpi-alakban küldöttek szét a nagy városokban elárulás végett; csak később jelentek meg a maihoz hasonló tartalmú hírlapok, melyekbe egy vagy több írás bel- és külföldi eseményei egyszerre nyomattak ki s bizonyos időközökben rendszeresen küldöttek szét a megrendelőknél.

Legelső lap volt az olaszoké, Veleucében 1526-ban jelent meg, az angoloké 1588-ban, a németek első hui lapja 1605-ben, a francziaké 1623-ban, Magyarországon 1705—1710-ben. Erdélyben a XVIII. század két utolsó tízedéig formaszertű újság nem volt. 1784-ben jelent meg az erdélyi első német újság. Az 1790. april. havában megindult szepeni magyar lap, júniusban már megszűnt. Erdélyben magyar lap még mind-éddig azért nem volt alapítható, mert az olaszok az erdélyiek által Bécsben alapított s negyven évig tartott magyar újságokat szerkesztőkért és íróikért magukénak is tekintették s azok bűzö előfizetői és levelezői voltak.

Ismertette az 1834—1840. évek között a pártoknak a hírlapirodalomban való kifejlődését, Szilágyi Ferencnek a hírlapi téren fellépését s lapjával az erdélyi hírlapi életre elevenítést, hatását, roman magyar, német új lapok sító keletkezését, a századoknak a reform és magyar nemzeti törekvések elleni reakzionárius visszatartását, b. Kemény Zsigmondnak és Kovács Lajosnak titkos feladása következtében Erdélyből eltávozását, s ennek folytán a hírlapok nemes versenyeinek versengéssé fajlását. A közönség megjelenezte.

Budenz J. a bálványról és áról értekezett, kimutatva, hogy e két fogalom azonos volt a magyar nyelvben. A bálvány szó, mely a magyarban kapta, íából, de kőből is faragott kép értelemben fordul elő, megvan a szláv és ugor nyelvekben is.

Ezzel az üléss 7 órakor végét ért.

SIMON ELEK.

Par perczel lapunk zárta előtt értesítünk a megdöbbenő hírről, hogy Kolozsvár városának volt polgármestere és királyi tanácsos Simon Elek ma délután megcsúszott élni.

Mint polgármesternek tevékenysége ellen lapunk annak idején ha tett is olykor kifogásokat, — de soha sem tagadtuk, a nem minden-napi tehetséget és rendkívüli szorgalmat a mellyel az elhunyt városunk érdekeit becsülettel szolgálta.

Simon Elek egyénisége messze kimagastott a város képviselő bizottságában s rendkívül tágas látköre, a város függő kérdéseinek századokon keresztül hozva a legapróbb részletekig való ismerete és a városügyekre szolgáló céljainak, terveinek kivitelében a pártatlan érély emlékeztető erényei maradtak Kolozsvár polgársága előtt. Alatta városunk sok tekintetben új képet nyert és számos nagy terv a város átalakítására ő alatta vétetett munkába.

Pontosabb hivatalnok, tevékenyebb tisztviselő és kitünőbb jogász ő nála alig volt o város. Sőt a halálát okozó torokjái is aligha nem a város ügyének tett szolgálatában keletkezett. És folytatta e szolgálatot Simon Elek egészen addig, míg szólan tudott, és elhaló hangján elmondott tanulságos tanácsait siri csöndben hallgatták ekkor is a városatyák.

Egy évvel ezelőtt kénytelen volt visszalépni a polgármesteri székéről, a melyet tisztán csak ambícióból és önfeláldozásból foglalt volt el.

E város polgárai a hálás megemlékezés sohasem hervadó koszorújával adózának az erdélyben annyit munkált férfi emlékének, ki 69 éves korában ma délután vált meg annyira szeretett polgártársaitól.

Született Simon Elek 1813-ban, boldog családi életet 46 esztendőig élt s pénteken d. u. 3 órakor kíséri ki e város gyászoló lakossága az öröknugalom helyére a családi sírboltba — hol legyen neki csendes az álma.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. január 25.

Helyi hírek.

— **Herbich Ferenc** tr. külön füzetben is kiadta az orvostermészettudományi közlönyben megjelent s a székelvöldi petroleum forrásokat tárgyaló figyelemre méltó cikket. A tanár az azon geológiai buvárlatok alapján, melyet nemrégiben a keleterdélyi Kárpátokban végzett, arra a meggyőződésre jutott, hogy a Putna völgyében előforduló számos forrás, melyek kösöt és kőolajat tartalmaznak ép azon alakulású hegységekből szedik kincsüket, a melyből a bukó-vinai, romániai s galicziái kőolaj tartalmú forr-

sok, s ugyanazt a tisztá fajtájú petroleumot adják, mely Galiczia és Bukovina ropianka rétegeire annyira jellemző. Kimutatja aztán, hogy Galicziának mily bő jövedelem forrását képezik e petroleum kutak; és mily gazdagon fizetnek a hiányos berendezés dacára. Romániának is, s minthogy a viszonyok analogok a képződmények tekintetében, nálunk is igen szép jövővel bíztat a petroleum aknázzat. A kutásokra egyelőre 10,000 forint mond szükségesnek s ez összeg megadása iránt a kormányhoz fordul. Galiczia már 1879-ben hasonló összeget szavazott meg, s ez a kiadás bőven meghozta gyümölcsét, nálunk pedig a geológiai kutatásokra 70-ben adott segély már 75-ben beszüntetett. Minden-esetre kívánatos volna, hogy e kutatások meg-egyetemesen s örvendetes, ha a székelvöld egy oly jövedelmező vállalatba kezdhetne, milyen a petroleum aknázzat. A figyelemre érdemes íze-letet mi is ajánljuk azoknak figyelmébe, a kiket illet.

— **Nemzeti színház.** Jókai Mór hatá-ros helyekben gazdag s gyönyörű nyelvi szin-játéka a „Szigetvári vértanúk” gyűjtött tegnap közepes számú közönséget a színházba. A pá-bolyok jó részben telve voltak a mi bizonyosága annak, hogy a drámai előadások iránt épen az a közönség érdeklődik, melyet az eddig követett léha irány elsoktatni kezdett a színházból. Fay kisasszony játszta Annát s kiváló erővel, me-legséggel szavalt. Pathosának kifejtésére főké- az első és utolsó felvonások nagy jelenetei ad-tak tért s ezekben tapsokra is ragadt a közö-nég. Hangja s külső előnyei egyetlen eddig nálunk játszott szerepében sem érvényesültek in-kább, mint a tegnapiiban. Minden fellépéssel jobban érezzük, milyen igen sajnálni való do-log az, hogy olyan rövid időre van szabva a kisasszony vendégszereplése ez alkalommal. So-limet Kovács Gyula ur játszta s Zrínyi Gyenes. Mindkettőről teljes elismeréssel írhatunk. Márai egy kis szerepet töltött be s Szentgyörgyi So-leimánban akadozott. Nem hagyhatjuk emlí-tés nélkül azt, hogy jó lenne a török vitézek kos-tümjére egy kis gondot fordítani. Igen rájuk férne a reperaczió. A hatalmas szultán vesse-delmesen kopott szabatban haragszik, s az ud-vári orvos egy e század elejéről emlékbem ma-radt kérdésműtlikkel takargatja porhüvelyét. Nem hisszük azt sem, hogy pusztán a török czi-vilizáció csekély fokának élelőbb jelezhetése végett nem mosatják ki azokat a turbánokat, melyek ugyancsak szürkék.

— **A kabalapataki** erdő árverezése holnap nap folytán lesz a városban nagy ter-mében.

— **A mártius 15-iki** ünnepélyt ren-dező bizottság tagjai folkerem, hogy f. január 29-én vasárnap délután 4 órakor lakásomon tar-tandó gyűlésben megjelenni sziveskedjenek. De-ák Albert, elnök.

— **Talált gyermekhulla.** Tegnap dé-lután egy bérsgerynek széken hajtott ki az al-só város végén levő Korbuly-féle tanyára, mi-közben a tanya melletti árokban egy nagy fűz-fa tövében egy 9—10 hónapos szűke lánygyer-mek hullájára bukkant. A hulla a hóolvadás kö-vetkeztében jött napvilágra: fején külöröszak nyoma vélhető észre: ujjait, ajkait, fülét az ego-rek megkezdtek, különben ép s még nem indult rothadásnak, holott csaknem bizonyosan kö-vetkeztethető: hogy legalább is néhány hét óta van ott; ruházata egy kis gyermekig, egyéb sem-mi. A rendőrségnél jelentés tételén: a) hivata-talos nyomozat megindítatott; a törvényszék-nek jelentés tétel. A hullát a törvényszéki bon-czolás megtartása végett, a Karolina kórházba szállították.

— **Városi közgyűlés.** Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága, pénte-ken január 27-én s esetleg folytatásnak kö-vetkező napokon mindenkor délután 3 óra-kor rendező közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1) Szentesített törvények bejelentése. 2) Minis-teri leiratok: a) A m. kir. belügyminiszter ur-tól, Felek községnek Kolozsvár sz. kir. város tör-vényhatóságától való kikérelése tárgyában. b) A m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelem-tügyi miniszter urtól a zálogházi fizetlek tárgya-ban. c) Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi mi-niszter urtól a marhatenyésztés tárgyában. d) A honvédelmi miniszter urtól: a felsőbb keres-kedelmi iskola végzett növendékei számára, biz-tosított egy évi önkényes kedvezmény tárgyá-ban. 3) A kabalapataki völgyerdő felett tartott árverés eredménye. 4) A város 1882. évi költ-ségvetési előirányzata. 5) A kolozsvári állandó állatképzőhely szükséges hely átengedése iránt folyamodvány br. Bánffy A. és Sigmund D. urak-tól, valamint tanács előterjesztése részvény-vásárlás iránt. 6) Az állami fogyasztási adók bér-lőlől kérelem az aprómárhára nézve a nyitl ko-zelési rendszernek a törvényhatóság általi ki-eszközése végett. 7) Felirat a pénz- és földmiv-velési miniszteriumhoz a kolozsvári gazdaságkö-zön-ség birtokában levő egy éven alóli borju-állo-mány fogyaszt. adómentessége tárgyában. 8) Árvergyermekeknek a városi árvaházban leendő elhelyezése tárgyában. De Gerendó Antonia k. a. és Boross György kérelme. 9) Szakszáltyai véleményezés a városi malombérlők biztosítéka tárgyában. 10) Felirat a belügyminiszteriumhoz a Tiescher P. utáni gyógyköltés ellenében. 11) Molnár József műtaragó kérelme 200 ft ipari-gyi ösztöndíj iránt. 12) Az adókövető bizottság-ba 2 bizalmi férfi, az adófelszólalási bizottság-ba 1 rendes, 1 póttag választása. 13) Dr. Hal-ler K. bizottsági tag indítványa tűzbiztonsági ok-ból a Fogolyutczánál eszközzendő utcanyitás

tárgyában. 14) Egy iskolaszéki tag megválasz-tása: 15) A szakszáltyók újalakítása. 16) A városi bizottság 1881. december 30-án megvá-lasztott három tagjának igazolása. 17) A szű-nyűva berendezése tárgyában szakértői javaslat. 18) Előterjesztés a városi csordák tárgyában. 19) Kolozs-Monostor bekebelezésének ügye. 20) A magyar közép-tanodai tanáregyesület értesítése nagygyűlésének Kolozsvárral leendő megtartása tárgyában. 21) Az ipari-kolák felügyelő-bizott-ságába 2 tag kiküldése.

— **Tűz.** Mára viradólág 3/2 3 órakor Po-ronc-utczában a 41 sz. ház meggynlván, ettől a 45 sz. is tüzet kapott, s mindkettő leégett. E házának munkás, napszamos családok laktak; biztosítva egyik sem volt; emberélet nem ve-szett oda, a kár mintegy 200 ft. A tűz oka: vétkes könnyelműség, vagy szándékos gyujto-gatásra enged következtetni, — miért is a rend-őrség jelentést tett a kir. ügyészséghez. Háromnegy-hat órakor pedig K.-Monostorról jelzették tüzet. Az ottani uradalomban valami takarmány gyűlt ki, azonban eloltott, mielőtt nagyobb kár vagy szerencsétlenség történt volna.

— **Időjárás.** Európában. A nagy légnyo-más (780—781) a kontinens közép tájáról ki-terjed annak nagy részére (775—777.) Az idő-gyenge szeleknél többnyire felhős, borús, kö-dös: délen derültek. A hőmérséklet kevéssel kis-sebbedett. Hazánkban: Többnyire nyugatias-gyenge szelek mellett a hőmérséklet nyugaton kevéssel alább szalt; a légnyomás a közép tá-jakon hisse lejjebb esett. Az idő általában szel-csendes, borús, kevés kivétellel az egész or-szág O fok körül enyhe volt. Kilátás a jövő idő-re. Hazánkban általában borús időt várhatni továbbra is a hőmérséklet változása csekély lehet.

Hazai hírek.

— **Értesítés.** A n.-enyedi or. ref. Beth-len-főtanodai ifjusága által f. év febr. 4-ikére tervezett tanövizigalom, a még mindig uralkodó himlőjárvány miatt, bizonytalan időre elhalasztat-ik. A felől pedig, hogy mikor fog megtartatni, a t. érdekl. közönség annak idejében ismét érte-síttetni fog. A rendezőbizottság nevében, B a-lázs József, ifj. elnök.

— **Kertbeny Károly.** A magyar iroda-lom megnit elvesztette egy szorgalmas munká-sát. Kertbeny Károly a magyar költők hírneves fordítója meghalt. Több mint 60 kötet magyar művet fordított le németre, s Kertbenynek nem egy magyar költő köszönheti saját tehetsége után, hogy ma már a világ-literatúrában ismerőse. — Kertbeny Károly született 1824. február 24-én Bécsben. Szülei magyar származásúak voltak s finkat 1826-ban Budapestre hozták, 1831-ben pe-dig Egerbe viték, hol 1836-ig maradt. 1838-ban, miután a megelőző évet keleten töltötte, Győrött a könyvkereskedést tanulta s 1839-ben főváro-sunkban a Heckenast könyvkereskedésében, utóbb pedig Drezdában nyert alkalmazást. E pályával azonban nem volt megelégedve s 1841-ben az 5-ik füzetrendező tisztviselővé közé lépett, s mint ilyen Dalmáciában is megfordult. De ez sem elegendőtte ki; 1843-ban megvált a katona-ságtól. Ekkor kezdett irogatni. Első kísérlete Po-tófi másolása volt, melyet későbbben ő maga is másolásnak nevezett; sokat fordított, de ekkor még a hivatásnak kevés jelével. 1846-ban be-járta Olaszországot, s ez évben adta ki „Jahr-buch des deutschen Elementes in Ungarn” című első gyűjteményét, melynek azonban csak a fele jelent meg. Mint fordító 1848-ban lépett föl elő-ször, mikor állított 52 nyelvből eszközölt for-dítást bocsátott közre. A magyar irodalomra csak ezután fordítá figyelmét, kiadván németül Petőfi költeményét (Frankfurt, 1848.), a később a „Já-nos vitéz”-t (Stuttgart, 1850.) Önbírálat nem hiányzott, s pár évvel később, 1854-ben o for-dításait maga is rossznak és elvetendőknak jelenté ki. Kertbenynek, ki 1846 óta külföldön tartózkodott, sok gunyt kellett elszervevnie o nem sikerült, de jóakaratu fordításaiért. Azonban néha elismerés is vigasztalt. Különösen büszke volt a levélre, melyet Heine írt neki 1849. febr. 9-én, s melyben a többek közt ez volt: „Őn nagy örömet okozott nekem ajánlott könyvével. Petőfi oly költő, kihez csak Burns és Béranger hason-lítható.” A külföld a szabadságharc után külön-ben is rokonszenvel viseltetvén irántunk, Kert-beny ott külön tbb elismerésben részesült, mint itthon. Ez nagyon bántotta, s 1874-ben, mikor az Athenaeum-társulat megkírdé neki a diszki-adásu Petőfit, szemrehányolag írta, hogy ez az első elismerés, melyben őt hazája részesíté. — 1863 óta eredeti műveket is irogatott, de ezen a téren távolról sem szerzett annyi érdemet, mint fordításai. Legutolsó műve, egy nagy biblio-grafikus munka, melyben Magyarország irodalmi termelését ismerteti a 15-ik századtól fogva, csak a múlt évben jelent meg német nyelven, s a né-met sajtó által igen szivesen fogadtatott. Elvo-nulva élt, folyton dolgozva, s folyton újabb, meg újabb munkát tervezve. A halálós szélhiedlés író-asztalánál érte utól, hogy kórházban végződjék annak a munkás embernek az élete, ki a magyar név ismeretére és dicőségére sokkal többet tett, mint akárhány fényes írói név tulajdonosa.

— **Dicső-szentmártonban** a kaszinó könyvtára javára, január 22-én táncestélyt ren-deztetett, mely — mint levelezőnk írja — igen szépen sikerült, s oly látogatott volt, hogy vá-rosi bálnak is beilllett volna. A négyeseket 50—60 pár táncolt. A szépek koszorújában ott voltak: Gyárfás Gabriella (Déváról), Baranyai Irma, Szilágyi Erzsike (Csapóról), Földvári Margit, Gálfalvay, Horváth Róza, (Radnoth-ról), Kinizsy Zsuzsa, és Tinka, (Székfalváról), Pekry Zelma (Ozismántorról), Máthé Kata, Szánt-ner Róza és Vilma, Gombás Vilma, Bukaresti Julia, Székely Berta, Orosz Lina, Gracser Her-min, Szentpéteri Kata, Papp Katalin, Móza Ró-za, Gulya Anna, stb. Kisasszonyokat, A szép

asszonyok között: Br. Kemény Simoné, G a l Domokosné, Kis p á l Sándorné, övz. Földváry Gáborné, Bán Ferencné, Kolozsvári Albertné, Bláha Józsefné, Bláha Gyuláné, Bedő Károlyné, Bukaresti Jánosné, Nagy Jánosné, stb. A füzértáncz ügyes rendezőit a bált lét-rehozó bálelnők: P e k r y Sándor, a társastán-czok rendezőit: P a t a k y László, K o v á c s i István,, H e r c z e g Lajos és F ö l d v á r y Ödön továbbá az étterem felügyelőit a pinczéroket helyettesítő rendezők s különösen a fizetéseket előfagó pinczer: C s a t ó Gábor dicsérendők.

— **Paks régészeti nevezetessége.** A rendkívül alacsony vizálás a Duna érdekes rejtelmét árulta el. A paksi „imisó” zátony déli részén majdnem egy hold területű kolosszális építmény bukkant ki a vízből. Az ölnyi vastag falak kívül faragott kővekből, belül égetett agyag, rendkívül szilárdaság. 1 láb széles, 1 és fél láb hosszú téglakból, a közők pedig szétzúzhatlan mész- és kavics-ütvényből állanak, Az iszapol-ás nem engedi mélyebb kutatás eszközzése nél-kül megvizsgálni az óriási mű alakját, beosztá-sát, megbíralni rendeltetését, A téglakon semmi egy nincs. A falak rendkívül mélyre építvők, mert déli végükél 10—12 öl mély örvény zug-mi hogy a zátonyt nem pusztítja, egyedül a rou-geteg kőfalvédnek tulajdonítható. Kutatás bizo-nyára rendkívüli eredményeket tárna itt fel, le-hetetlen, hogy az ép falak egész nagy osztály-trüket ne zárnának magukba, telve a tudomány hatalmas eszközeiül szolgáló tömérdek lelet-tel. A Toln. Közöny, melyből e sorokat vesz-szük, helyesen felszólal a mellett, hogy a régi-seget kutassák át, míg a víz ismét el nem te-meti.

— **Utazásállítás.** A postai igazgatóság birleti a következőket: Folyó évi febr. 1-től kezdve Medgyes-Fogaras köz ruganyokon nyug-vó fedeles postakocsin utasok is szállíttatnak. Menetid személy és kilométerenként 5 kr. menet és jövet 7 és fél kr. és pedig, Medgyesről Bűr-körsre 1 ft 30 kr. oda és vissza 2 ft 10 kr, Bűr-körsről Szt.-Ágotára 45 kr. oda és vissza 68 kr. Szt.-Ágotáról Nagysinkre 1 ft 05 kr oda és vissza 1 ft 58 kr. Nagysinkről Fogarasra 95 kr, oda és vissza 1 ft 43 kr. Podgyász 15 kilogramm díj mentes azontul kilogrammonként 3 kr. fizetendő. — Ludulás: Medgyesről (csatlakó-zással a budapest felől jövő személyvonathoz) Ludulás: Medgyesről reggel. 5 óra 30 peczkor. Ludulás: Bűr-körsről regg. 9 óra 25 peczkor. Lu-dulás: Szt.-Ágotáról regg. 10 óra 55 peczkor. Indulás Nagysinkről d. u. 1 óra 55 peczkor. Érkezés: Fogarasra d. u. 4 óra 25 peczkor. Indulás Fogarasról regg. 5 óra 20 peczkor. Lu-du Nagysinkről regg. 8 óra 05 peczkor. Szt.-Ágo-táról reggel 11 óra 05 peczkor. Bűr-körsről d. u. 12. óra 30 peczkor: Érkezés; Medgyesre d. u. 4 óra 15 peczkor, csatlakozás a Bpestfelé me-nő gyorsvonathoz. — Utasok felvétele, a med-gyesi, bűr-kösi, szt.-ágotai, nagysinkai és fogarasi postahivataloknál történik. Nagy-Szeben 1882. január 15. A m. kir. postaigazgatóság. Főlet.

Vegyes hírek.

— **Féval Pál** a Journal de Parisban humoros levelet közöl, melyben tudtára adja mindenkinek, a kit illet, hogy őt biz nem ütö-t meg a guta és egeszséges, mint a makk.

— **Ritka gyémánt.** Londonban Wright ur birtokába egy olyan gyűrű került, mely száza-dok előtt a hindosztáni uralkodó kincstárába tar-tozott. A gyűrű — a mi a legnagyobb ritka-ság — oly gyémántot foglal körül, melyen vé-setek vannak, mi pedig valósággal művésziék, úgy hogy a munka okvetlenül több évet vett igénybe. A véset valószínűleg persa művésztől származik s összefont betűkben e két arab szót tartalmazza: „O Ali.” Azt hiszik, hogy a gyű-rű Krisztus születése előtt mintegy 2000 évvel készült.

— **Templom és koresma.** Anglia né-mely városában a minap megpróbálták kiszá-mítani: a népességnek hányad része az, mely vasárnap templomba jár. Kisült, hogy az illető városok lakosságának alig egy harmada érzi szükségét a vasárnapi ájtatosságoknak. Most aztán annak is utána jártak, hány olyan ember van, ki szombat este koresmába megy. Műt szombaton Bristolban a mértékletességi egye-slet tagjai, sorra járták koresmákat és kiszámítot-ták, hogy a város 215,000 főből álló lakossá-gának majd a fele, vagyis több mint 104,000 ember 7—11 közt elköszmázta az időt. E közt a csinos szám közt volt 34,074 férfi, 36,803 asszony és 13,415 gyermek.

— **Bontoux.** A párisban kitűrt tűzde-váltság alkalmából a „Figaro” következőket ír-ja Bontouxról, a kinek a nevét a legutóbban em-legetik most a világon: Bontoux Jenő jelenleg ötvenköt—ötvennégy éves lehet. Alacsony em-ber, élénk szemű, kesztyűt csillognak a szemü-vegen, őszitni kezdő felt szakált hord; modora s külseje oly megnyerő, oly barátságos, hogy a legszerényebb látogató sem haboz jelenlétében észintén előadni látogatásának célját. Alpes-Ma-ritimes megyéből való, tanulmányait az École Polytechnique-en és a Ponts et-Chaussées-n vége-zte. A pénzügyek terén akkor kezdte meg na-gyobbzababú működését, mikor Bécsben meg-választották a Lombard vasutak igazgatójának. Azóta folyton több rendbeli viszonyban állt az osztrák pénzülválgal. Báró Blancard leányát vet-te nőül, s neijében föltalálta az értelemnek és ügyességnek ngyanazt a fokát, mely, mely nála oly nagy mértékben megvan. Egy fiok született ezt azonban elragadta a halál. Mikor Párisban van, az Union Générale alapítója és elnöke az

egész napot irodájában tölti. Legkorábban megy a hivatalba, s legkésőbb távozik. Elfogad min-denkit, ki vele beszélni akar s felel mindenki-nek, s a mellett pillanatra sem hagyja abban az írást s egy csomó levélre küld választ. A nyarat alexi kastélyában tölti, Drôme megyében.

— **Apró hírek.** Főlakasztott e z-re d e s. Az archansasi hírlapok újabb lünelés híret hozták. Bell M. L. ezredes és gazdag te-lepítvényes Humbourg közelében Louisiana ál-lamban oly kegyetlenül bánt nejeével, hogy ez a kintásoktól meghalt. A nő halála annyira felizgatta a lakókat, hogy egy dühös népeso-port elfogta Bell ezredesét és főlakasztotta egy fára. — O l a s z l a p o k megvétele. Európaszer-te nagy ezenzáróit kelt a hír, hogy a római Banca generale, Bontoux alapítása nagy tökével megvásárolta a nagyobb olasz lapokat, hogy o lapok ezután ultramontán szellemben vezettese-nek. — K e m é n y G á b o r minisztert az erdés-zet körében szerzett érdemeiért az orsz. nagy. erdészeti egyesület legutóbbi ülése alkalmával tiszteletbeli tagjává választotta. — N a g y d y-n a m i t l o p á s. Lumierekben (Irhon) a napok-ban az ottani raktárból 700 ft dynamit el-loptak. — A m a g y a r f ö l d r a j z t á r s a s á g e-bő 26-án, fogja megünnepelni 10 évi fennállását. — N e m z e t k ö z i h a j ó m i n t a kiállítás lesz Lon-douban ez év folyamán. Mindazok, kik e kiállítá-sában részt venni óhajtanak a részletes feltéte-lek tekintetben a m. k. fengerészeti hatóságnál nyerhetnek részletes felvilágosítást. B r a t i a n o Tivadar a román min. elnök bátyja meghalt.

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Budapest, január 25. (Képviselő-ház.) Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, melyben tudatja, hogy a király, kéziratával a delegátokat január 28-ára összehívta. M a d a r á s z napirendre akar-ja tételni, L ü k ő E ö t v ö s pártolják. A m i n i s z t e r e l n ö k felszólalására elő-binek indítványa elvettetik. E ö t v ö s zárbeszédében polemial az előtte szölet-takkal. Ezután szólott a miniszterelnök.

Tisza miniszterelnök felszólalása után a költségvetés általánosságban 234 s z a-vazattal 161 ellen elfogadtatott. Az ujonczjutalékról a javaslat tárgyal-tatván, elfogadtatott.

Szeged, jan. 25. A majsai határ-ban eléktelenített, összedrótozott hullát találtak.

Cattaro, jan. 25. Sztarjevics nagy bandát szervez Herezegovinában és sok pénzzel rendelkezik.

Páris, jan. 25. A foulillesi dyna-mit-gyárban robbanás történt. 16 ember megöltetett.

Páris, jan. 25. A kabinet a revio-sio javaslat elfogadását fogja követelni.

Kairo, jan. 25. Hirlik, hogy a kor-mány elnök beadta lemondását.

Bécs, jan. 25. A rendőrigazgató fi-gyelmeltette a szerkesztőket, hogy az állam érdekei ellen cikket ne közöljenek. Ilyen körülmények pl a krivosciai, her-czegovinai zavargás következtében be-állottak.

A bécsi „Pol. Corr.” táviratai.

Konstantinápoly, jan. 24. A szultán Iradéjának publicatioja a török vasutaknak csat-lakozása iránt az európaiakhoz kűszöbön áll. Roshid pasa bécsi tartózkodása alatt elhárította a lényegesebb akadályokat, s az Edhem pasa által azóta folytatott tárgyalások kielégítő ered-ményre vezettek. — Görög és Törökország közt tárgyalások folynak a rablóbandáknak mindkét területen leendő üldözése iránti conventió meg-nyitása tárgyában.

Sofia, jan. 24. (Eredeti távirat.) Meletius érseket a liberálisok ellenséges demonstrációkkal fogadták, a mennyiben egy csoport fiatal ember az isteni tisztelet alatt az érseki széket eltávolí-totta a székesegyházból, minek folytán az ér-sek, nagyobb mérvű zavargásoktól tartva félbe-hagyta a templomi szertartást. Több rendbeli elfogatás történt.

Bécs, jan. 24. Szt.-Pétervári hírek szerint az orosz f. évi budget deficitjének leszállítása 4 1/2 millió rubellel az összes miniszterium kiadásainak leszállítása által éretett el, különösen a hadügy és tengerészeti miniszterium költség-vetése reducatált, azon felül a bevételök szá-pořitatták 23 1/2 millió rubellel. Az időközben végleg megerősített pénzügyminiszter, Bunge egy javaslatot terjesztett be megerősítés végett a cárnak melyben e jövő évi butdgetben további reducalásokat indítványoz.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet szünet. Kolozsvárt, csütörtök 1882. január 26-én. F á y S e r e n a kisasszonyok buncsfőléptétől és jutu-lomjátékaúl — E. K o v á c s G y u l a u v ö n d ö k e z -léptével

U J B E T A N O V Á L Á S S Á L:

HERODES.

Tragedia 5 felvonásban

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KAROLY.

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeali irány Kolozsvárról.										Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.																	
Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak				Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak							
		202. sz.		204. sz.		202. sz.		204. sz.		II. oszt.				III. oszt.		201. sz.		203. sz.		201. sz.		203. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.			frt	kr.	óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.		
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62				
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75				
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09				
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáczá	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65				
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28				
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54				
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75				
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28				
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Szegesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—				
Gyères	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Szegesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99				
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34				
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82				
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—				
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52				
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23				
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97				
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70				
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50				
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—				
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03				
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62				
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24				
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23				
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—				
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03				
Szegesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyères	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53				
Szegesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39				
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—				
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—				
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83				
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47				
Apáczá	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucsá	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12				
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12				
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70				
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	—	14	87	10	62	Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49				

H I R D E T É S E K.

A Nickl és Aczél kézmű-áru gyár

tulajdonosainak tisztelettel van szerencsájök jelenteni, miszerint mindkét gyár Bécsben V. Kohlgasse 14 és Siebenbrunnengasse 13. egyesített és a legnagyobbított gyári helyiségbe Unter St. Veit Bécsnél Auhofstrasse Nr. 22. helyeztetek át.

(25)

1—3

K Á V E, T H E A

BEHOZATALI HÁZ.

LEGNAGYOBB MÉRÜ SZÁLLÍTÓ ÜZLET

ajánlja nagyobb mennyiségben (Engros) — Hamburgból postai bérmentes szállítással és utánvét mellett — küldeményeit, 5 kilogrammos zsákokban.

Sz. 21. MOCCA, valódi arabiai . . . 7 f. 50. 27. GYÖNGY-MOCCA, igen szaporá 5 f. —. 22. MENADO, igen nemes . . . 6 f. 50. 28. JAVA II. sárga, nemes . . . 4 f. 40. 24. JAVA I. sárga nemes . . . 5 f. —. 32. SANTOS, tisztán izletes, . . . 4 f. 05. 30. CUBA, zöld, erős . . . 5 f. —. 33. DOMINGO, szaporá . . . 3 f. 90. 34. RIO, erős és tiszta . . . 3 f. 70. RUSS, UZON-SARDINIA 5 k. hord. 1 f. 75.

Egyenes küldemény, pontos, lelkiismeretes szolgálat; árjegyzékek: Kávé, Thea és Vanilláról, valamint kisebb postai kisérleti csomagok bérmentesen rendelkezésre állanak. Kérünk mentő számosság megbízásokat,

tisztelettel:

FUNKÉ et KORNBERG, HAMBURG.

(512)

7—8

BERGER-féle ORVOSI KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban a legfényesebb sikerrel használtatik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztátalanságai ellen, különösen a rüh, az idült és pikkely sümör ellen, a kozmá, a sümör repedéény, a fej- és szakál korpa ellen, a szeplő, májolt, az ugynevezett rezes orr, a tagyad, a lábizzadás, s a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenfelül mindenkinek, mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlatik. A Berger-féle kátrány-szappan 40%-ka tömény fakátrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készítve, s lényegesen különbözik minden egyéb, a kereskedésben előforduló kátrány szappanoktól.

Csalások kikerülése végett a gyógytárakban világosan Berger-féle kátrány-szappan kérendő, s ügyelni kell az ismert védjegyre. Makacs bőrbajoknál a Kátrány-szappan helyett eredménnyel a

Berger orvosi Kátrány-kénszappanja

is használható, és kértünk, ha ezen szappant használni akarják a gyógytárban csak a Berger-féle Kátrány-kénszappant kérendő, mivel a külföldi utazatok határellékül.

Gyengébb hatású Kátrány-szappant, mely a bőr tisztátalanságát elhárítja, továbbá bőr és fejbőrkiütéseinek a gyermekeknek, valamint utóéleti cosmetikus tüdő és mosdó szappannal szolgat

Berger Glycerin-Kátrány-szappanja, a mely 35%-a glicerin tartalmaz és szagosítva van.

Ára darabonként bármelyiknek használati utasítással együtt 35 kr.

Főraktár G. HELL gyógyszer. TROPAPAU-ban.

Főraktár Kolozsvárt: Székely Miklós, Bíró János, Dr. Hintz György gyógyszerész uraknak és Erdély majdnem minden gyógyszerüzében.

1—24

Eddig MAAGER

felülmulthatlan.

cs. kir. szaba dalma.

zott valódi tisztított.

HALMÁJZSIRJA

MAAGER VILMOSTÓL Bécsben,

melyet az első orvosi tekintélyek megvizsgáltak s könnyű emésztetése miatt gyermekeknek is különösen ajánlanak és rendelkeznek, mint legtisztább, legjobb,*) legtermészetesebb és elismert leghatratóbb szert mell- és tüdőbajok, görvél, eszmör, daganatok, bőrkütegek, mirigy betegségek, gyengülés stb. ellen — üvegenként 1 frt, gyári raktárban: BÉCS, HEUMARKT 3. sz. a.**) valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszerüzében és jóhírt anyagkereskedésében is valódi minőségben kapható.

Kolozsvárt: Bíró János, dr. Hintz György, Székely Miklós, Valentini A. és Wolff J. gyógyszerüzeteikben, — Csiky Imre, Dietrich Sámuel és Gergely Ferencz kereskedéseikben. Abrudbányán: Vladu N. gyógyszer., Scheder Albert, kereskedő. Gyulafehérvárt: Mihály S. gyógyszer., Hátszeg: Mátéfy R. gyógyszer., Kézdi-Vásárhely: Benkő J. keresk., Marosvásárhely: Jeney K. gyógyszer. Bueher M., Hüttel K. keresk., Nagy-Bányán: Hanzulovics L. gyógyszer. Nagy-Enyed: Binder Ágost gyógyszer., Szász-Régenben: Czoppel, H. gyógyszer., Székely-Udvarhely: Solymosy J. gyógyszer., Sepsiszent-Györgyön: Fehdenfeld J. gyógyszer.

*) Újabb időben több cég tölt közönséges tisztítatlan halmájzsirt háromszögű üvegekkel, s azt MAAGER valódi tisztított dörsgajdóc májzsirja gyanánt igyekezik a közönségnek eladni. E részvést kikerülendő, csak oly üvegeket kell MAAGER valódi tisztított dörsgajdóc májzsirjával töltöttnek elismerni, melyen az üvegen, raggyejen, lezáró kupakon és használati utasításon a MAAGER név áll.

**) Ugyanott van a „schaffhauseni nemzetközi sebkötőanyag-gyár” Hartenstein és társa chemitzi (hüvelyes veteményi készítmények) gyára és new-yorki Hall & Ruckel Szodont gyárának s főraktára az osztrák-magyar birodalom részére.

(456)

6—12

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

cs. kir. oszt.szabadalommal

és

poosz királyi miniteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappanya 30 év óta tapasztalt legjobb mosdó-szer, szép és egészséges bőrnek a fenntartására, csomagocskákban lepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növény-cukorkái, ismert jeleségű házszer, hűlés, rokdtsé, nyálkásodás és torokkarcolásnál seb, 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringer fügyökér-hajolaja a haj és szakál sűrítésére és fenntartására, 1 palack ára 1 frt o. é.

Dr. Béringer növényi hajfestő szere valódi fest fekete, barna és szőke színre; teljesen felszerelve kéfével és csészével 5 frt.

Dr. Béringer zamatos korona-szesz őrtekos illat- és mosdóvíz, mely az életzsvorteket erősíti és üdíti; eredeti palackokban ára 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Dr. Linder tanár növényi ruacskenőse, a haj fényt és ruganyosságát fokozza s egyszersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Valamennyi fentebbi orzikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dícséretesen bebizonyult tárgyak valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvárt: Wolff J., Bíró J. gyógyszerüzetknél és Dietrich S. kereskedésében. Valamint Beszterczén: Fleischer Rudolf, Kelp Frigyes. Brassóban: Schuster Carl L. gyógyszer. Jekelius Ferd. gyógyszer. Földvárt: Nadhera Pál, Kézdi-Vásárhely: Fejér Lukács, M.-Vásárhely: Hüttel Károly. Medgyesen: Breckner C. Nagy-Szebenben: Stengel S. gyógyszer. W. F. Moracher, J. B. Misselbacher. Szegesvárt: Misselbacher József, J. B. Teutsch B. József, S.-Szt.-Györgyön: Csutak Péter és fia. Szamosújvárt: Placintár Dávid gyógyszer. Szász-Szeben: Reinhardt J. K. gyógyszer. Tordán: Trajanovics Ede gyógyszer. Székely-Udvarhely: Nagy-Solymosi Konez János Adrás gyógy. urnál.

Övünk: hamisításoktól, nevezetesen dr. Suin de Boutemard fogpépe és dr. Borchardt növény-szappanya hamisításától, melyek különféle t. cz. közönség rászédésére spánított elenveések alatt hamisítók által hozának forgalomba. Több hamisítót ítélt már el a törvényszék igen érzékeny pénzbüntetésére.

RAIMOND és TÁRSA Berlinben,

cs. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.